

RISKUJ!

Jeho pán mu odpověděl: 'Správně, služebník dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.' (Mt 25:21)

1. čtení: Žalm 90

Základ kázání: Matouš 25:14-30

Milí bratři, milé sestry,

vzpomenete si na slavný soutěžní pořad *Riskuj*? Já jsem ho kdysi rád sledoval. Soutěžící si pokaždé vybírali různě ohodnocená políčka s otázkami. Čím vyšší byla částka daného pole, tím těžší se pod ním skrývala otázka. Ale co bylo podstatné: Když soutěžící správně odpověděl, daná částka se mu přičetla na účet. Když ale na otázku odpověděl špatně, ta částka se mu odečetla. Mohl tedy jít i do mínusu, což se běžně stávalo. V tom byl smysl názvu celé hry: Šlo o risk. O riskování. Soutěžící riskoval, že si vybere příliš těžkou otázku, která mu ve výsledku mohla uškodit. I v dnešním Ježíšově podobenství jde o risk. O riskování.

- ¹⁴ *Bude tomu, jako když člověk, který se chystal na cestu, zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek.*

I. Je to bohatý člověk, který se chystá odcestovat. Svým služebníkům svěřuje obrovský majetek. Jeden talent stříbra totiž představuje obživu pro jednoho dělníka na 15-20 let. Pán Ježíš je bohatý, bratři a sestry. To slyšíme hned na začátku tohoto podobenství. I tomu třetímu služebníkovi dává veliké bohatství. Co teprve tomu, který dostal pětkrát tolik, pět talentů stříbra? Ten by už opravdu do práce nemusel. A dobře by zaopatřil celou svou rodinu na několik desetiletí. Nový zákon opakuje docela často, že Bůh je bohatý. A nejen bohatý, ale také štědrý.

- ⁶ *Bohatě na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, ⁷ abychom ospravedlněni jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje.* (Tt 3:6-7)
- ¹² *Nechť Pán dá bohatě růst vaší vzájemné lásce i lásce ke všem, tak jako i my vás milujeme, ¹³ ať posílí vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými.* (1Te 3:12-13)
- ¹⁶ *Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch.* (Ko 3:16)
- ⁸ *Mně, daleko nejmenšímu ze všech bratří, byla dána ta milost, abych pohanům zvěstoval nevystížitelné Kristovo bohatství.* (Ef 3:8)
- ⁴ *Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, ⁵ probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! ⁶ Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, ⁷ aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. ⁸ Milostí tedy jste spaseni skrze víru.* (Ef 2:4 - 8)
- ⁷ *Jako jste ve všem bohatí, ve víře, v slovu, v poznání, v horlivosti i v lásce, kterou máte k nám, buďte bohatí i v tomto díle milosti.* (2K 8:7)

To je jen několik příkladů Kristova bohatství, o které se Pán s námi dělí. S námi všemi. Dává nám vrchovatě z toho, co sám má. Je vůči nám velice štědrý. Ať už se jedná o dary Ducha svatého v čele s láskou, o své slovo nebo o milost a v naději i věčný život. Někdy si říkáme, že jsme toho moc do vínku nedostali. Že jsme takoví chudí příbuzní Pána Ježíše. Duchovně chudí. Ale to si jen namlouváme. Spíš někdy nejsme schopni vidět celé to duchovní bohatství, kterým nás Kristus velkoryse obdaroval.

Pán těch služebníků je velice bohatý. A když odchází na dalekou a dlouhou cestu, učiní ze svých sloužících bohaté lidi. Přičemž platí, že z jeho strany o žádné pořádné bohatství nejde. On má mnohem víc, než jim svěřil. To se ukáže v okamžiku, kdy se k nim vrátí. Dva ze třech pochválí stejnými slovy:

- *'Správně, služebník dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.'*

Z našeho pozemského a lidského pohledu se jedná o veliké bohatství. Ale z Božího pohledu je to jen zlomek z toho, co Bůh ve skutečnosti má. Bude toho jednou ještě mnohem víc. To si neumíme ani představit, co všechno má pro nás Kristus připraveno. Co všechno pro nás přichystal ve svém království.

II. Tak tedy: Bohatý je pán. Bohatí jsou jeho služebníci. Všichni. Jeden jak druhý. Možná někdo trochu víc a jiný trochu méně. Ale bohatí jsme všichni, bez výjimky. V tom se jeden od druhého nelišíme. V tom jsme na jedné lodi. Ať už je jeden z těch služebníků třeba farář, druhý presbyter a třetí řadový člen sboru, všichni jsou obdarováni vrchovatě. Nikdo, kdo v Krista uvěřil, nikdo, kdo ho následuje, nikdo takový nezůstal bez darů. Nikdo se proto nemůže vymlouvat, že by od svého Pána nedostal nic.

A přesto to křesťané tak často dělají. Na jedné straně říkají, že jsou tu jiní, kteří by se měli chopit práce ve sboru. Ti mnohem zkušenější, talentovanější, obdarovanější a vybavenější. Každých šest let se to v našich evangelických sborech projeví. Tak málo lidí chce kandidovat do staršovstva. Tak málo lidí touží zúročit Kristovy dary, které jim svěřil. Nebo aktuální problém našeho sboru: Nedostatek učitelů a učitelek nedělní školy. *Ať učí ti, kteří na to mají. Já na to nemám*, slyšíme opakovaně. Ale vždyť platí pravidlo, že zúročení darů přichází až ve chvíli, kdy s nimi začneme něco kloudného dělat! Jinými slovy: Rosteme v obdarování, kterého se nám dostalo, za pochodu. Je to proces. Na začátku nevíme všechno a neumíme všechno. Bohatší jsme až na konci. Jako v tom podobenství. Pán Ježíš by jistě souhlasil s rčením, že *žádný učený z nebe nespádl*. Někdy se tento problém projeví, když pořádáme mimořádné akce. Jen někteří jsou ochotni do nich investovat svůj čas (což je mimochodem také veliký dar), své síly, své zkušenosti, svůj um. A to je veliká škoda! Jak nádherná by byla naše společenství, kdyby každý z nás si byl vědom bohatství, kterým ho Kristus obdařil. Kdyby každý z nás byl také ochoten to bohatství užívat pro dobro lidí kolem sebe.

Opravdu: Nemyslím si, že se v tomto podobenství jedná jen o ryze duchovní dary. Jde o celý život, který nám byl svěřen, v celé jeho rozmanitosti. Jde o to, kým jsme. Kým jsme se stali v průběhu života. A o to, jakým způsobem s tím nakládáme. Jeden může sloužit dobrým slovem. Druhý může sloužit modlitbami. Třetí může sloužit svou zručností. Čtvrtý může sloužit svým hudebním či výtvarným nadáním. A pátý třeba svým nadáním pro čísla, protože i účetnictví musí někdo dělat. A když jsem se dostal až sem... K těm Kristovým darům smíme připočítat i hmotné bohatství, kterým nás Bůh obdarovává. Vždyť v tom podobenství jde o peníze! V pátek a v sobotu se vybíral salár, bratři a sestry. A my jsme mohli ukázat, zda umíme správně zacházet s dary, které od Boha dostáváme. Pokud jsme tak zatím neučinili, do konce roku zbývá ještě pár týdnů. Víte, já jsem přesvědčen, že i placení saláru souvisí s dnešním textem. Vždyť je to způsob, jak ze svých prostředků podpořit život tohoto sboru, jak finančně podepřít zvěstování evangelia ve všech jeho podobách, právě na tomto místě.

III. Ježíš Kristus je nám stále nablízku prostřednictvím svých darů. On nás obohacuje. A my si jeho dary nesmíme nechávat pro sebe. Užívejme je. Pracujme s nimi tak, aby jeho království už zde na zemi rostlo a kvetlo. A k tomu bytostně patří, že musíme i trochu riskovat. Vždyť ti služebníci v jeho podobenství také riskovali, když všechno, co od pána dostali, investovali do podnikání. Riskovali, že o všechno přijdou. Ale nakonec se jim to vyplatilo. *Risk je zisk!* Když se jedná o Kristovy dary, které používáme k šíření jeho království, k dobru druhých lidí, risk je vždycky zisk!

K tomu riskování, bratři a sestry: Když poprvé zkusím učit nedělní školu, pak riskuji, že mě děti nebudou respektovat. Že se zakoktám. Že něco popletu a pokazím. Když se odvážím kandidovat do staršovstva, pak riskuji, že úkoly, kterými mě staršovstvo pověří, nebudu ze startu úplně zvládat. Nebo obecněji: Když se budu snažit projevit lásku lidem kolem sebe, tu lásku, kterou mi Kristus ve vrchovaté míře nadělil, pak riskuji, že mě s celou tou láskou lidé pošlou k šípku. Když napeču buchty na sborové setkání, pak můžu zaslechnout, že jednomu přišly tvrdé, druhému suché a třetí si je odmítl vůbec vzít do úst. Když povedu mládež, pak se můžu setkat s kritikou svého vedení. A když budu stát v čele sboru, když budu farářem nebo kurátorem, pak riskuji, že mě jeden nebude mít rád, druhý mě bude přehlížet, třetí mi nedokáže odpustit, čtvrtý mě nebude respektovat. Riskuji, že lidé budou zíváním odpovídat na mé proslovy. A nebudou se chtít se mnou bavit, protože co by si tak asi s farářem mohli povídat.

A určitě také přijdou krize. Ať už na začátku, nebo v prostředku, nebo na konci. Oslovilo mě, jak se bratr farář Procházka na sklonku svého života ptal, zda byl vůbec pro Javorník k užítku. Ano, i to s sebou nese služba prostřednictvím Kristových darů. A co kopanců člověk za život udělá! Kolika přešlapů a faulů se žel dopustí! Ale víte, co? S tím se počítá! S tím Bůh počítá. A to všechno Bůh odpouští! Jen odvahu, bratři a sestry! Odvahu riskovat!

Je to vlastně zvláštní způsob, jak si vydělat. Dáváme z toho, co nám Bůh dal. A proto bychom měli být na konci chudší než na začátku. Ale tak to nefunguje. Boží pravidlo zní: *Když dáš, dostaneš*. Ne po hubě... Dostaneš dvojnásob zpět. Sám budeš bohatší. Obohaceni budou nakonec všichni. Ti, kterým budeš sloužit duchovními dary. I ty sám. A Kristus se bude radovat.

IV. Zcela jinak však dopadl ten poslední služebník.

- ²⁴ *Přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: 'Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk a sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal.'* ²⁵ *Bál jsem se, a proto jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.'*

Ano, *kdo se bojí, nesmí do lesa*. Kdo se bojí, nebude užívat dary Kristovy ve prospěch druhých lidí. Strach není dobrý rádce. A ještě horší je pán. A bojíme se všichni. Ovšem někdo strach překoná a navzdory strachu začne sloužit. Někdo žel strach nepřekoná, jako ten třetí služebník, který pánovy peníze zakopal. Ale tady pozor, bratři a sestry. Měl ten služebník skutečně strach? Vždyť jeho pán mu při svém návratu nenadává do srabů, ani do bačkor.

- ²⁶ *Jeho pán mu odpověděl: 'Služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal.'* ²⁷ *Měl jsi tedy dát mé peníze peněžníkům, abych přišel a to, co mi patří, si vybral s úrokem.'* ²⁸ *Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven!*

Podle Pána Ježíše takový služebník není bojácný a bázlivý. Ale líný a špatný, to především. Jen řekněte: Z čeho by měl mít ten služebník strach? Vždyť slouží pánu, který mu toho tolik v životě dal! Dvakrát ten třetí služebník lže, svému pánovi přímo do očí. Nejprve, když říká, že se bál. On se ale nebál. Byl jen líný. Prostě se mu nechtělo pracovat. A tím si pánovu pochvalu rozhodně nevysloužil. A ta druhá lež: On vlastně z toho všeho, ze svého nezdaru, viní svého pána. *Ty jsi tvrdý a přísný, pane. Tebe jsem se bál. Proto jsem všechno zakopal.* A pán mu vlastně mezi řádky odpověděl: *Ne, já nejsem takový. Ale pokud sis to myslel, tím spíš jsi měl zabrat, abych tě nakonec pochválil.*

Bratři a sestry, celý ten dnešní příběh se týká posledního zúčtování. Na konci časů. Nebo na konci našeho života. Ale mnohem víc se týká naší přítomnosti. Toho, jak žijeme dnes. Tady a teď. A jak budeme žít zítra. Vždyť temnota, do které měli uvrhnout toho zlého a líného služebníka, se nás někdy zmocní už tady a teď. Ve chvílích, kdy nežijeme v souladu s Kristovým povoláním. Ta prázdnota, ta bezcílnost, ta absurdnost a nesmyslnost. Otázky typu: *Proč jsem vlastně na světě? K čemu jsem dobrý?* Úvahy typu: *Život stojí na starou belu.* Služ, služebníku. Služ Kristovými dary lidem kolem sebe. V tom najdeš smysl života. V tom nalezeš radost. A s touto hlubokou vnitřní radostí jednou vejdeš do radosti svého Pána. Amen.